

Jsou jména, která se stala přímo pojmy, symboly, chcete-li pomníky slávy. Mezi zoologickými zahradami jsou takovými prominenty například nejstarší zoo světa v Schönbrunnu, californské San Diego nebo Jersey, které jsme nedávno ve VTM představili. Ve výčtu nejslavnějších zahrad nemůže chybět ani londýnská zoo. Zařazení mezi prominenty si rozhodně zaslouží.

Toto chovatelské zařízení patří pod správu slovně Londýnské zoologické společnosti založené roku 1826 sirem Stamfordem Rafflesem. Zoo sama byla otevřena dva roky nato — v jedné z oáz městské zeleně, v Regent's Parku. Na rozloze 15 hektarů žije obrovské množství zvířat — 520 druhů je zde zastoupeno 2 800 jedinci. Společnosti patří i zoo Whipsnade Wild Animal Park na sever od Londýna, která byla založena roku 1931. Na ploše 200 ha zde najdeme zástupce 180 živočišných druhů celého světa v počtu 2 400 jedinců.

Společnost si dala za cíl tři úkoly: rozšiřovat vědecké poznání o zvířatech, zlepšovat informovanost veřejnosti o problémech zoologie a publikovat výsledky své práce. K tomu slouží například známá The International Zoo Yearbook, která pravidelně přináší novinky v chovu zvířat z různých světových zoo, nebo neméně známý časopis Zoo News, který nedávno nahradil Lifewatch.

Mezi známé osobnosti, které v londýnské společnosti pracovaly, patří zakladatel zoo Jersey Gerald Durrell a také autor televizního seriálu Živá planeta a knihy Život na Zemi David Attenborough.

Kromě chovu zvířat v zajetí pracuje společnost i v terénu. Například v Keni probíhá zajímavý projekt sledování nosorožce dvourohého pomocí terénních vysílaček, výzkum gazel je organizován v Saudské Arabii, odborníci z Londýna pracují i ve veterinárních laboratořích v Bahrainu. Zoo také spolupracuje s několika televizními společnostmi, které připravují žádané seriály o zvířatech nebo přináší informace o nových vzácných přírustcích u zvířat chovaných v zajetí. Například narození nosorožčího telátka Růženy bylo v televizi věnováno osm(!) pořadů a v tisku se kromě toho objevil bezpočet článků na toto téma. O podobných událostech u nás se čtenáři dozvídají v lepším případě z několikařádkových zpráviček, což svým způsobem také svědčí o propastném rozdílu ve vztahu ke zvířatům a k přírodě vůbec u nás a ve Velké Británii.

Výchově návštěvníků ostatně věnuje londýnská zoo náležitou pozornost. Pořádá celou škálu nejrůznějších vzdělávacích pořadů pro návštěvníky, žáky základních škol počínaje a třeba univerzitními studenty konče. Každý si může vybrat takový typ pořadu, který mu vyhovuje. Samozřejmostí je využí-

Zoo na Temži

tí audiovizuální techniky. Tady patrně jsou kořeny tradičního dobrého vztahu Angličanů ke zvířatům.

Ale vraťme se zpět mezi chovance zoo. Bezesporu nejzácnějším z nich je panda velká. Pouze patnáct kusů tohoto živého symbolu WWF žije mimo Čínu, z toho čtyři v Evropě. Londýnský samec Chia Chia byl v roce 1988 zapůjčen do Mexika, kde na něho čekala samička Tohui.

Druhým unikátem je koala medvídkovitá. Dříve tento druh vačnatce chovala mimo Austrálii pouze zoo v San Diegu. Australský „medvídek“ je totiž úzce potravně specializován na určité druhy eukalyptů, jejichž čerstvé listy musí chovatel bezpodmínečně zajistit. V Londýně žili koalové naposled před více než půl stoletím. V loňském roce sem byly dovezeny dvě samičky a potrava pro ně roste na stoakrové plantáži.

Významné úspěchy jsou i v chovu šelem, konkrétně těch druhů, u kterých jsou v zajetí problémy s rozmnožováním. Dokladem toho je třeba úspěšný odchov samečka ocelota počátkem roku 1989.

Ze savců je nutné zmínit se i o vombatu, podzemním australským vačnatci, který si vyhrabává tak prostorné nory, že jimi proleze i člověk. V Londýně ho chovali od roku 1863. Poslední a nejslavnější vombat, samička Edna, uhynula minulý rok. Do budoucna už se s novým jedincem nepočítá.

A opeření obyvatelé zoo? Velkým úspěchem byl odchov orla *Terathopus ecaudatus* v roce 1988. Samice vejce sama vyseděla a po 53 dnech se mládě vyklubalo. Je to poprvé, kdy se orlík v zoo „narodil“ bez pomoci ošetřovatelů.

Velice zajímavým ptákem je ledňák obrovský, původem z Austrálie. Dorůstá délku skoro půl metru, živí se kobylkami, hady a ještěrkami, které zabíjí úderem o strom. Mimochodem jeho typickým hlasem zahajuje každý den australský rozhlas své vysílání. Nedávno v Londýně těchto rozhlasových hvězd odchovali dokonce pět.

V areálu zoo najdeme i kolonii tučňáka brýlového v počtu 37 jedinců, z nichž většina byla odchována uměle. Další úspěchy má zoo v chovu turaků, výřečků, známého „lovce ovci“ papouška kea nebo jeřába japonského.

Řada vzácných odchovanců žije i v domě plazů. Jen v roce 1988 zde zaznamenali přírůstek 131 kusů celkem 21 druhů. Někteří plazi se rozmnožili, jiní byli získáni konfiskací pašovaných jedinců.

Před dvěma lety bylo v zoo vybudováno akvárium o objemu 10 tisíc litrů, určené pro odchov trnobřícha hltavého, známého spíše jako piraña. V akváriu jich je přes tři sta. Návštěvníci sem přicházejí nejen za dokonale imitovaným životním prostředím tropické řeky, ale především proto, aby zhlédli krmení těchto ryb, z nichž každá denně zkonsumuje čtyři až šest čerstvých sleďů.

Ještě dlouho by se dalo hovořit o desítkách dalších zdejších zajímavých zvířat a jejich chovu, ale jak se říká: lépe jednou vidět než dvakrát slyšet, v našem případě čist. Dnes už není ani Londýn tak nedostupný jako před několika měsíci. Navštivte-li město na Temži, nenechte si rozhodně ujít ani jeho zoo.

TOMÁŠ GRIM